

Helichrysum petiolare Hilliard & Burt

[= *Helichrysum petiolatum* (L.) DC.]

Familia: Compositae

Nome común: Sempreviva

Descrición: Nanofanerófito de ata 1 m de altura, con talos leñosos erguidos ou prostrados enraizantes. Talo tomentoso, grisáceo. Follas simples, alternas, ovadas ou redondeadas, tomentosas. Flores abrancazadas, en capítulos globosos, dispostos en corimbos terminais. O froito é un aquenio con lanuxe.

Orixe: Rexión do Cabo, Sudáfrica.

Propagación: Non observamos plántulas. O máis probable é o enraizamento das ramas.

Comportamento e problemática: A especie pasa con facilidade das zonas alteradas, onde se naturaliza, a hábitats seminaturais como é a matogueira térmica costeira. Na zona en que se naturalizou converteuse en especie dominante e a súa expansión é impredecible. A área onde está máis estendida na ría de Ferrol sufriu incendios reiterados nos últimos anos, o que parece favorecer a expansión da especie. Coñécese como invasora incipiente en California (Estados Unidos) e Nova Celandia. En Europa está en Inglaterra e Portugal. En España soamente en Castropol (Asturias) e Galicia.

Helichrysum petiolare Hilliard & Burt. Chanteiro, Ares (A Coruña).

Helichrysum foetidum (L.) Cass. Ferrol (A Coruña).

Introdución: Probablemente como ornamental. A primeira cita como naturalizada é de 1974. En Portugal coñécese desde 1943.

Hábitats en que aparece: En zonas próximas a zonas habitadas, pero expandíndose logo a zonas máis ou menos naturais, comunidades de toxeira, marxes de cultivos forestais e incluso cantís costeiros.

Distribución en Galicia: Está en Ribadeo, talvez en fase de aclimatación nas marxes da estrada que bordea a ría, e permanece abundante na illa de Tambo (Pontevedra) desde 1974. A zona máis afectada é a ría de Ferrol, especialmente a beira sur, concellos de Ares e Mugardos

Plantas Invasoras de Galicia

no LIC da Costa Ártabra. Alí a especie colonizou amplas zonas e a expansión é notable. Non a localizamos en Punta Candelaria (Cedeira), onde tamén se ten citado.

Outras especies: *Helichrysum foetidum* (L.) Cass. diferénciase do anterior por ser anual, con talo erguido pouco ramificado e follas oblongas ou lanceoladas. Os capítulos agrúpanse no extremo do talo. Esta especie reproducécese por sementes e colonizou gran parte da xeografía galega, principalmente hábitats costeiros onde vive en zonas alteradas como cunetas, en ocasións penetrando en medios naturais como dunas ou matogueiras.

Helichrysum petiolare Hilliard & Burt. Colonización de amplas zonas no LIC Costa Ártabra (Ares, A Coruña).

» Mecanismos de control

Control mecánico: O control manual por arranque é unha boa opción para a erradicación desta planta. Pola contra, a capacidade que ten para reproducirse vexetativamente condiciona o uso doutras técnicas mecánicas como a rozadura. Os talos poden enraizar, de tal maneira que será necesario retiralos do terreo.

Control químico: Non existe ningún dato que indique que esta planta non sexa susceptible a tratamentos con herbicida; non obstante, á hora de aplicar calquera produto, débese ter en conta que a densa cuberta pilosa das follas pode inhibir a absorción

foliar do herbicida, polo que será necesario seleccionar un surfactante adecuado para aumentar a penetración do produto.

Control biolóxico: Non existe ningún axente que se comercialice para o control desta planta, pero observouse que o lepidóptero minador da folla (*Tebenna gnaphaliella*, Familia Choreutidae) lle causa grandes danos a esta planta.

Helichrysum petiolare Hilliard & Burt. Invadindo toxeira costeira na illa de Tambo (Poio, Pontevedra).

Bibliografía: Pinto da Silva, 1956: 45; Laínz, 1974: 17; Guitián *et al.*, 1989: 564; Soñora *et al.*, 1996: 5.